

Ebazpena: R 77/2023

Espedientea: 2/2019

Vitoria-Gasteiz, 2023ko ekainaren 23a.

Euskal Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Itunaren Arbitraje Batzordeak, Violeta Ruiz Almendral batzordeburu andreak eta Sofia Arana Landín batzordekide andreak eta Javier Muguruza Arrese batzordekide jaunak osatutakoak, honako hau erabaki du:

ERABAKIA

Bizkaiko Foru Aldundiak (aurrerantzean BFA) Zerga Administrazioako Estatu Agentziarekin (aurrerantzean ZAEA) planteatutako gatazkei buruz, zeinaren aurrerantzean, IEXSL sozietateak 2013tik 2015era bitarteko urteetan egindako lan pertsonalaren gaineko atxikipenak ordainarazteko; zehazki, auzia telelan-araubideko langileen atxikipenen ingurukoa da. Gatazka hori Arbitraje Batzorde honetan izapidetzen ari da, 2/2019 espediente-zenbakiarekin.

I. AURREKARIAK

1.- IEXSL sozietateak Bizkaian du egoitza fiskala, eta inoiz ez dizkio ZAEARI sartu lan pertsonalaren gaineko atxikipenen diru-sarrerak.

2.- ZAEAK, 2017ko martxoaren 31n, egiaztapen-prozedura bat abiarazi zuen, zehazki, telelan-araubideko langile baten lan pertsonalaren gaineko atxikipenak ordainarazteko eskumenarekin lotuta; Bizkaiko lantokira adskribatuta badago ere, lurralde erkidean du bizilekua langileak.

3.- Egiaztapen-prozeduraren ondorioz, ZAEAk txosten bat kaleratu zuen aipatu langilearen lan pertsonalaren gaineko atxikipenak ordainarazteko eskumena berea zela defendatuz; horrenbestez, 2018ko azaroaren 5ean, atxikipenon bidalketa eskatu zion ZAEAk BFari.

4.- ZAEAk, 2018ko azaroaren 27an, telelan-araubideko langileen lan pertsonalaren gaineko atxikipenak ordainarazteko eskumenari zego-kionez inhibititu zedila eskatu zion BFari; aldiz, eskaerari uko egin zion BFAk 2018ko abenduaren 21ean.

5.- ZAEAk, 2019ko urtarrilaren 8an, gatazka planteatu zuen Arbitraje Batzordean; 2/2019 espediente-zenbakia esleitu zitzaion, eta prozedura arruntaren bidez izapidetu da.

II. ZUZENBIDEKO OINARRIAK

1.- Arbitraje Batzordearen eskumena

12/2002 Legearen bidez onartutako Ekonomia Itunaren 66. artikulua ezartzen du Arbitraje Batzordearen eginkizunak honako hauek direla:

«a) Estatuko Administrazioaren eta foru-aldundien artean edo foru-aldundien eta beste autonomia-erkidegoetako administrazioen artean sortzen diren gatazkek ebaztea, bai tributu itunduen lotuneen aplikazioari dagokionez, bai administrazio bakoitzari zenbateko zatia dagokion zehazteko, sozietateen gaineko zergaren edota balio erantsiaren gaineko zergaren baterako tributazioaren kasuetan.

b) Banakako tributu-harremanetako arazo zehatzetan ekonomia-itun hau interpretatzeko eta aplikatzeko orduan administrazio interesdunen artean sor litezkeen gatazkek erabakitzea.

c) Zergadunen egoitza dela-eta sor litezkeen desadostasunak ebaztea».

2.- Aplikatu beharreko araudia

Ekonomia Itunaren 7. artikulua, eztabaida honi *ratione temporis* aplikagarri zaion 12/2002 Legearen jatorrizko idazketan, lan-etekinen gaineko atxikipenen eta konturako sarreren ordainarazpena arautzen zuen, honela:

«Bat. Lanaren etekinen ziozko atxikipenak eta konturako sarrerak, honako kasu hauetan, lurraldea dela-eta eskumena daukan foru-aldundiak eskatuko ditu, bere arautegiari eutsiz:

a) Euskadin egindako lan edo zerbitzuetatik datozen etekinak.

Lanak edota zerbitzuak lurralde erkidean eta Euskadiko lurraldean egiten direnean, arauak edo zerbitzuak Euskadin egiten direla uste izango da, aurkako frogarik ezean, baldin eta langilea adskribatuta dagoen lantokia lurralde horretan badago».

10/2017 Legearen bidez egindako aldaketaren ondoren, honela geratu da araututa:

«Bat. Lanaren etekinen ziozko atxikipenak eta konturako sarrerak, honako kasu hauetan, lurraldea dela-eta eskumena daukan foru-aldundiak eskatuko ditu, bere arautegiari eutsiz:

a) Euskadin egindako lan edo zerbitzuetatik datozen etekinak.

Lanak edo zerbitzuak lurralde erkidean eta Euskadiko lurraldean egiten direnean, edo zer tokitan egin diren zehazterik ez dagoenean, ulertuko da langilea adskribatuta dagoen lantokia kokatzen den lurraldean egin direla.

Teletelaren kasuan ere, eta lanak edo zerbitzuak atzerrian egiten direnean, edo ontzi handietan, itsasontzi txikietan, itsas artefaktuetan edo itsasoko plataforma finkoetan, ulertuko da langilea adskribatuta dagoen lantokian egin direla».

3.- Arbitraje Batzordearen jarrera

3.1.- Arau-hutsune bat egoteari buruz

Telelana urrutitik lan egiteko modalitate bat da; haren ezaugarria lan-harremanaren birtualizazioa da, eta horrek langilea libre uzten du leku eta denbora jakin bati lotzetik. Hala, ez du garrantzirik prestazioa materialki non ematen den. Leku hori, gainera, aldakorra izan daiteke, eta horrek zaildu egiten du modu frogagarrian zehaztea zerbitzua lurralde erkidean, foru-lurraldean edo atzerrian ematen den.

Telelanari buruzko 2002ko Europako Esparru Akordioak, 2009an berrikusiak, honela definitzen zuen telelana: informazioaren teknologiak erabiliz lana antolatzeke edo egiteko modu bat, kontratu edo lan-harreman baten esparruan, zeinean enpresaren lokaletan ere egin zitekeen lan bat horietatik kanpo egin ohi baita.

Lanaren Nazioarteko Erakundeak bere 177. hitzarmenean eta 184. gomendioan arautu zuen etxetiko lana, modalitate hori langilearen etxean edo hark aukeratutako beste lokal batean, enpresaren lan-lokaletatik kanpo, egiten denean gertatzen dela iritzita.

Barne-araudiari dagokionez, urriaren 23ko 2/2015 Legegintzako Errege Dekretuak onartutako Langileen Estatutuaren Legearen testu bateginaren 13. artikulua arautu zuen telelana, lan-jarduera enpresaren lantokian bertan egin ordez langilearen etxean edo berak askatasunez aukeratutako lekuan nagusiki egiten den lan gisa.

Azkenik, irailaren 22ko 28/2020 Errege Lege Dekretuak, Urrutiko Lanari buruzkoak, zeinetara jotzen baitu Langileen Estatutuko 13. artikulua, Telelana

urrutiko lanaren modalitate gisa arautzen du (baliabide informatikoak, telematikoak eta telekomunikaziokoak nagusiki edo eskusiboki erabiltzean oinarritua), eta hau aitortzen du: «Gaur egun, etxetiko lana baino gehiago, urrunetik egiten den lan malguaz hitz egin behar dugu, lana ingurune berrietan, zeinetan lantokian langilearen presentzia ez den beharrezko, egiteko aukera ematen duen lan malguaz, hain zuzen. Lan-harremanen birtualizazio horrek leku eta denbora jakin batetik bereizten edo deslokalizatzen du langilea».

Horren arabera, argi dago Ekonomia Itunak lan pertsonalaren gaineko atxikipeak ordainarazteko eskumena zehazteko erabilitako lotura-puntu nagusia (zerbitzuaren prestazio materialaren lekua) ez dela egokia hura onartu zenean ohikoa ez zen lan-modalitate baterako, hau da, telelanerako.

Hain zuzen ere, ZAEAK eskuratutako probekin ere, ezinezkoa da zalantzarik gabe baieztatzea langileek beren ohiko bizilekuan eman dituztela zerbitzuak, alde batera utzita aipatzen dituzten lan-bidaia ugariak, eta horietako batzuen helburua zerbitzua enplegatzailearen bezeroen instalazioetan bertan ematea dela.

Horrenbestez, ondoriozta dezakegu arau-hutsune bat dagoela, eta, Auzitegi Gorenak 2019ko urriaren 4ko epaian (ECLI:ES:TS:2019:3144) emandako irizpideari jarraituz, hutsune hori zuzenbidearen interpretatzaileak edo aplikatzaileak bete behar duela.

3.2.- Arau-hutsunearen integrazioari buruz

Aipatutako epaian Auzitegi Gorenak ezarritako ildo beretik, 10/2017 Legearen bidez egindako Ekonomia Itunaren 7. artikulua erreformak interpretazio-parametro egokia ematen du aurreko ekitaldietarako, haren ondorioak etorkizunari aplikatzeaz gainera.

Hala, langilea adskribatuta dagoen lantokiaren irizpidea da behar den objektibotasunarekin edo segurtasunarekin ondoen lotzen dena (gogoratu behar da Auzitegi Gorenak nabarmendutakoa: «Irizpide hermeneutiko oso ziurra da legegilearen jarrera, manua aldatu baitu bertan hutsunea aurkitu duenean»), eta enplegataileak horren beharra du atxikipena egiteko eta atxikitakoa ordainarazpen-eskumena duen administrazioan sartzeko obligazioa betetzerakoan. Lotura-puntua objektibatzeke irizpide horrek segurtasun juridiko hobe ematen du kasu guztietan; izan ere, kasu askotan ezinezkoa izango da lana benetan non egiten den frogatzea, ez baita nahitaez langilearen etxean egingo.

3.3.- Lantokiari buruz

Gizarte- eta lan-arloko legedian ez dira gauza bera langilearen adskripzio-zentroa eta langileak zerbitzuak emateko eremu geografikoa.

Ohikoa da enpresek, beren jardueraren izaera kontuan hartuta, bulego edo sukurtsalik ez izatea jardunerako erabiltzen duten leku bakoitzean, nahiz eta eremu geografiko horretan zerbitzuak ematen dituzten langileak izan, baita eskusibotasun-araubidean ere eta/edo beste espazio batzuetan ez lehiatzeko betebeharrarekin.

Kasu horietan desadostasuna egotea baimentzen da langileak zerbitzuak ematen dituen eremu geografikoaren eta adskribatuta dagoen lantokiaren kokapen geografikoaren artean, eta horrek garrantzia izango du eztabaida judizialak, Gizarte Segurantzako kotizazio-kontua eta abar ebazterakoan.

Hala, langile batek lurralde erkidean eman ditzake zerbitzuak, baina foru-lurraldeko lantoki bati adskribatuta egon daiteke, edo alderantziz.

Langileen Estatutuko 40. artikularen ondorioetarako, langilearen lantokia izango litzateke bere zerbitzuak eskusibotasunez ematen dituen tokia, eta ez adskribatuta dagoen lantokia. Horrela, zerbitzuak emateko eremu geografikoa aldatu gabe adskripzio-zentroa aldatzeak ez lioke eskubiderik emango kontratua bidegabeko kaleratze baten berezko baldintzekin deuseztatzeko.

Hala ere, lan-prestazioen gaineko atxikpenak ordainarazteko eskumena zehazteko, legegileak langilea «adskribatuta dagoen lantokia» aukeratu du; horrek eskatzen du enplegataileak langilea «adskribatzeko» borondatea izatea, eta nahitaez eramaten gaitu lan-kontratuan kontsignatu den eta Gizarte Segurantzako kotizazio-kontua zehaztuko duen zentrorra.

Nahiz eta 28/2020 Errege Lege Dekretuaren 7. artikularen arabera langileak urrutiko lana egiteko aukeratutako lekua identifikatu behar duen, adskribatuta dagoen lantokiaren irizpidea aukeratzen da oraindik lan-prestazioen gaineko atxikpenak ordainarazteko eskumena zehazteko.

Horiek horrela, Arbitraje Batzordeak honako hau

ERABAKI DU

1.- Ebaztea Bizkaiko Foru Aldundiari dagokiola Bizkaiko lantokira adskribatutako telelan-araubideko langilearen 2013tik 2015era bitarteko urteetako lan pertsonalaren gaineko atxikpenak ordainarazteko eskumena.

2.- Jakinaraztea honako erabaki hau Zerga Administrazioiko Estatu Agentziari, Bizkaiko Foru Aldundiari eta IEXSL sozietateari.

